

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 612/2017-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Česká republika, zastúpených advokátom JUDr. Jánom Fečkom, advokátska kancelária, Mäsiarska 330/61, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 10/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 697/1996) v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 235/2015-30 z 18. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 10/2011 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 235/2015-30 z 18. novembra 2015 p o r u š e n é n e b o l o .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 612/2017-11 z 12. októbra 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 10/2011 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 235/2015-30 z 18. novembra 2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

«... 1. Sťažovatelia dňa 20.08.1996 podali žalobu na Okresný súd Bardejov, konanie bolo začaté pod sp.zn. 7C/697/1996 a v súčasnosti je vedené pod sp.zn. 4C/10/2011, o náhradu škody a kompenzačné nároky titulom poškodenia ich rodinného domu v tom čase zapísaného na [REDAKOVANÉ], nachádzajúcom sa na ul. [REDAKOVANÉ], stavebníkmi - žalovanými v 1. rade [REDAKOVANÉ]... a [REDAKOVANÉ]... (ďalej „Žalovaní“) výstavbou rodinného domu na susediacej nehnuteľnosti - dome a pozemku. Žalovaní od podania cit. žaloby Sťažovateľmi právne irelevantnými námietkami pasívnej i aktívnej legitímácie, i skutkovo nepravdivými ďalšími tvrdeniami popierali čo do dôvodu i výšky v tomto konaní uplatnený nárok, na ktorom základe im Okresný súd Bardejov vyhovel a uplatnený nárok dvakrát zamietol.

Sťažovatelia 11.9.1996 Porušovateľovi navrhli ustanovenie znalca na ocenenie škodového následku, neúspešne. Na pojednávaní dňa 23.04.1997 svoj nárok spresnili tak, že žiadali náhradu uplatneného nároku orientačnou sumou 100.000,- Sk, s príslušenstvom.

2. Okresný súd Bardejov na pojednávaní dňa 23.4.1997 rozsudkom pod sp. zn. 7C/697/1996-33 žalobu sťažovateľov zamietol! Sťažovatelia podali odvolanie.

3. Krajský súd v Prešove svojím rozhodnutím sp.zn. 4Co/426/1997, zo dňa 24.11.1997 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil Okresnému súdu Bardejov na nové konanie a rozhodnutie, ktoré mu bolo doručené dňa 20.02.1998. Z obsahu zrušujúceho uznesenia vyplynula pre Porušovateľa povinnosť zistiť výšku škody, ktorá bola spôsobená a za tým účelom ustanoviť znalca a vykonať znalecké dokazovanie v súlade s tvrdeniami Sťažovateľov dovolávajúcich sa v spise nachádzajúcej Dohode so žalovanými, zo dňa 27.01.1996. Podrobne rozoberá právny základ uplatneného nároku a uvádza, že tento vyplýva z úpravy § 127 OZ, v spojení s § 420 a nasl. OZ!

4. Sťažovatelia vzhľadom na prístup žalovaných si dali naceniť práce a výkony z Dohody so žalovanými, zo dňa 27.01.1996, i škody spôsobené žalovanými, po uplynutí lehoty naturálneho uvedenia do pôvodného stavu, osobami odborne spôsobilými z Bardejova, v obore stavebníctvo, i oceňovaní v sadzbách priamych a nepriamych nákladov stavebných prác a osobne poznajúcimi ako rodinný dom na ul. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], i obsah cit. dohody priamo od počiatku. Ich ocenenie v cenovej úrovni cien stavebných prác a výkonov platných v roku 1996, presahovalo sumu cez 180 tis. Sk. Toto, ako vyplýva zo súdnej praxe, však malo len právnu silu dôkazu Sťažovateľov, na ktorý Porušovateľ nemusel bez ďalšieho prihliadať. A v tejto výške Sťažovatelia navrhovali žalovaným od počiatku zmier, mali za to, že predmetom sporu má byť len cena prác a škôd žalovanými spôsobených a v lehote do 30.06.1996 nevykonaných, čo malo za následok poníženie predajnej ceny tohto domu. Preto z toho Sťažovatelia vychádzali, ale aj to len v čiastočnej výške použili za základ pre určenie výšky nároku v tomto konaní pred Porušiteľom uplatneného (ako orientačný nárok) úpravou petitu žaloby podanej dňa 26.8.1996 na sumu 100 tis. Sk, s prísl. a to na pojednávaní dňa 23.04.1997.

5. Viac ako po roku Okresný súd Bardejov uznesením z 28.04.1999, vyhovel záveru odvolacieho súdu a pribral do konania znalca Ing. [REDAKOVANÉ], avšak z oboru stavebníctva a ekonomiky - odvetvie ceny a odhady, pričom stanovil lehotu na vyhotovenie znaleckého posudku do 15.06.1999.

K tomuto úkonu je potrebné konštatovať na fakt, že po cit. prieťahu naviac... znalec v lehote 30 dní vec vrátil Porušovateľovi s poukazom, že na vyhotovenie znaleckého

posudku nie je odborne spôsobilý, že má byť ustanovený znalec z odvetvia oceňovanie stavebných prác!

6. Sťažovatelia sa voči povinnosti zložiť zálohu 8.000,- Sk na znalecké dokazovanie odvolali z dôvodu, že povinnosť ocenenia prác a výkonov z Dohody zo dňa 27.01.1996, v prípade dobrovoľného neodstránenia následkov stavebnej činnosti žalovaných na ich rodinnom dome a neuvedenia do pôvodného stavu má byť k ťarche žalovaných. Uznesením Krajský súd v Prešove, uznesením sp.zn. 4Co/368/1999-64, z 30.11.1999 potvrdil napadnuté uznesenie vo výroku o zložení zálohy na toto znalecké dokazovanie a Sťažovatelia túto zálohu do celosti uhradili.

7. Sťažovatelia skutočnosť v postupe Porušovateľa cit. v bode 5, zistili až štúdiom spisu v roku 2000, po doručení Uznesenia Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 4Co/368/1999-64, z 30.11.1999, keď sa im javilo, že už uplynula dosť dlhá lehota na splnenie povinnosti znalca Ing. [REDACTED] v zmysle uznesenia Porušovateľa zo dňa 28.04.1999 a nič také sa neudialo.

8. Následne Sťažovatelia po tomto zistení v postupe pri vedení tohto konania Porušovateľa, na pojednávaní 5.10.2000, rozšírili uplatnený nárok, a Porušovateľ pripustil rozšírenie žaloby o ďalšiu škodu, ktorá vznikla žalobcom a to titulom straty na trhovej cene pri predaji domu a to o sumu 100 000,- Sk, 30% zmluvnú pokutu. Žalobcovia pritom vychádzali z faktu, že s [REDACTED] s.r.o. [REDACTED], konateľom, ktorý si niekoľkokrát dom osobne prezrel, jednali o kúpnej cene a dohodli sa na tržnej cene 1.100.000,- Sk. Potom však z tejto pôvodne dohodnutej kúpnej ceny, vzhľadom na poškodenia domu, túto ustálili zohľadnením rozsahu poškodenia a možných nákladov s tým spojených, na dohodnutých 990 000,- Sk, ktorá cena sa premietla do znenia kúpnej zmluvy z 16.8.1996, ktorou Porušovateľ v rozpore s kauzálnym základom manipuloval.

9. Okresný súd Bardejov na pojednávaní dňa 7.11.2001 rozsudkom pod sp.zn. 7C/697/1996-143 žalobu zamietol s odôvodnením, že kúpna cena 990.000,- Sk Sťažovateľom nahradila škodové nároky v konaní uplatnené a poprel potrebu ustanoviť znalca. Sťažovatelia podali odvolanie.

Krajský súd v Prešove, rozhodnutím sp.zn. 4Co/121/2002, zo dňa 15.04.2002 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil Okresnému súdu Bardejov na nové konanie a rozhodnutie. Z obsahu rozhodnutia vyplynulo konštatovanie, že Porušovateľ nerešpektoval jeho právny

názor z 24.11.1997, neskúmal či vznikla aj iná škoda, z rozdielu ceny v čase predaja, ak by došlo k splneniu cit. dohody a opätovná povinnosť zistiť výšku škody, ktorá bola spôsobená a za tým účelom ustanoviť znalca a vykonať znalecké dokazovanie v súlade s tvrdeniami Sťažovateľov s odkazom na v spise sa nachádzajúcu Dohodu, zo dňa 27.01.1996.

10. Po tomto nasledujúcim úkonom Porušovateľa bolo dňa 03.10.2002 nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, odvetvia pozemné stavby, oceňovania stavebných prác [REDAKOVANÉ]. Znalec viac ako po roku od ustanovenia doručil Znalecký posudok č. 81/2003. Porušovateľ toleroval nečinnosť znalca a nevyvíjal žiadnu činnosť smerovanú k jeho včasnému vyhotoveniu a doručeniu!

Sťažovatelia sa k Znaleckému posudku č. 81/2003 vyjadrili negatívne, s konštatovaním, že tento znalec sa nevysporiadal s faktami obsiahnutými v Dohode z 27.1.1996 a právnym záverom Krajského súdu v Prešove, zo dňa 24.11.1997 a z 15.4.2002, ktorým disponoval!

11. Potom Porušovateľ vytýčil pojednávanie na deň 27.05.2004 a toto odročil za účelom predvolania znalca [REDAKOVANÉ], čomu mohol a mal predísť, keby sa zaoberal vyjadrením sťažovateľov k jeho znaleckému výkonu. Toto sa udialo po ďalších 7-mich mesiacoch od doručenia Znaleckého posudku č. 81/2003! Ďalšie pojednávanie Porušovateľ vytýčil na 29.10.2004, na ktoré sa však znalec nedostavil a Porušovateľ nechal prístup znalca bez povšimnutia!

12. Porušovateľom ďalšie pojednávanie bolo vytýčené až na deň 07.02.2008, teda viac ako po 4-och rokoch! Po ďalších 8-mich mesiacoch Porušovateľom bolo pojednávanie vytýčené na deň 1.10.2008.

Sťažovatelia k tomu konštatujú, že Porušovateľ napriek viacnásobne doručenému oznámeniu o zmene trvalého bydliska i sídla advokáta Sťažovateľky v 2. rade na adresu Mäsiarska 61, 040 01 Košice, tohto PZ nerešpektoval a na túto adresu nedoručoval svoje vo veci vykonávané úkony. Tento stav pretrvával až do 01.01.2015! Čo tiež nesvedčí záujmu Porušovateľa toto konanie ukončiť v zhode s procesnou úpravou doručovania, vedenia súdneho konania a bez prieťahov. Sťažovatelia sa tým nedozvedali včas o procesných úkonoch Poskytovateľa.

13. Porušovateľom bolo vytýčené pojednávanie dňa 16.11.2010, na ktorom Sťažovatelia vzali uplatnený nárok čiastočne späť v časti ušlého zisku 100.000,-Sk/3.319,39

€ s prísl., v tejto časti súd konanie zastavil a vec v prevyšujúcej časti vylúčil na samostatné konanie, v ktorom sa bude rozhodovať aj o trovách celého konania. Tým toto konanie dostalo pridelené nové číslo konania, a to sp.zn. 4C/10/2011, pod ktorým je vedené dodnes. Porušovateľ vzhľadom na to, že v jeho agende sa už jednalo o dlhodobo reštančnú vec úkon späťvzatia využil a prekryl formálne rok 1996, kedy bolo konanie začaté.

14. Potom Porušovateľ ustanovil nový termín pojednávania na deň 24.01.2011, potom vytýčil termín na 08.12.2011, ktorý bol odročený na deň 01.02.2012.

15. Porušovateľ potom ustanovil ďalší nový termín na deň 29.04.2013, t.j. 14 mesiacov od posledného pojednávania. Ďalšie pojednávanie sa konalo 16.07.2013, ktoré bolo odročené na deň 14.10.2013, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že spis bude daný na lehotu 15 dní a do konania bude pribratý znalec na vypracovanie znaleckého posudku.

16. Porušovateľ uznesením sp.zn. 4C/10/2011-243, zo dňa 18.07.2014 ustanovil znalca z oboru [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], s tým že výkon znalca mal byť vypracovaný do 60 dní, odo dňa doručenia súdneho spisu. Sťažovatelia vzhľadom na poznatky zo záverov Znaleckého posudku č. 81/2003 vzniesli voči znalkyni [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zo známych faktov majúcich možný vzťah k úlohe znalca námietku predpojatosti dňa 02.09.2014.

Porušovateľ o tejto námietke rozhodol uznesením až dňa 26.02.2015, ktorým vyslovil, že znalkyňa nie je predpojatá, t.j. po ďalších 5-tich mesiacoch.

17. Sťažovatelia poukazujú aj na fakt, že na toto nečinnosťou a prietahmi Porušovateľa vedené konanie už vynaložili nie malé prostriedky ako na zabezpečenie si názorov, i písomných stanovísk odborne spôsobilých osôb napr. Ing. [REDAKOVANÉ], Ing. [REDAKOVANÉ], Ing. [REDAKOVANÉ], Ing. [REDAKOVANÉ], Ing. [REDAKOVANÉ], p. [REDAKOVANÉ], Ing. [REDAKOVANÉ], účasťou na jednaniach s OÚ v Bardejove, Archívom mesta Bardejov, slúžiacich na prelomenie právneho názoru Porušovateľa nerešpektujúceho právny názor krajského súdu, na vyvrátenie nepravdivých tvrdení žalovaných, len na cestovnom Košice - Bardejov a späť, a tým aj strate na príjme, poplatkoch súdu dodnes cca 1.900,- €, i ďalšie nie malé náklady s tým spojené, lebo mnohé jednania bolo potrebné zopakovať, resp. opätovne porovnať stanoviská so závermi znaleckých posudkov a z toho zabezpečiť relevantné námietky voči znaleckým výkonom v spise.

18. Z dokumentovaného časového prehľadu, i účelových prietahov svedčiacich úkonov Porušovateľa vyplýva, že vo veci koná od r. 1996, takým vadným postupom v tejto veci, že Sťažovateľmi navrhnuté dôkazy, svedkovia, nečinnosťou, nepozornosťou Porušovateľa neboli vykonané, ani predvolaní, či vypočutí dodnes (i zomreli, ako majiteľka domu [REDACTED], i z osobných dôvodov odmietajú svedčiť) a keď koná, tak v tak veľkých časových odstupoch, ktoré vykazujú trvanie od 5 do 8 mesiacov, aj až 4 roky.

19. Sťažovatelia vyslovujú názor, že ako dokumentuje spis sp.zn. 7C/697/1996 a 4C/10/2011 Porušovateľ vo veci bol nečinný, šikanóznny a nekonal, čím sa konanie neúmerne predlžovalo a ešte dodnes nie je skončené, že tým boli porušené základné práva Sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené Ústavou Slovenskej republiky, a to v jej čl. 48, ods.2!

20. Sťažovatelia majú za to, že pod bodom 1 až 19 uvedené fakty sú tak závažné, čo preukáže spis, že sú hodné osobitného zreteľa a vzhľadom na citovaný postup Porušovateľa od podania žaloby nebolo vo veci vhodné, i vzhľadom na nerešpektovaný potvrdený (2) dva krát právny názor Krajského súdu v Prešove, priam kontraproduktívne, bez nebezpečenstva ďalšieho nerešpektovania práv na spravodlivý proces, ďalšej straty času čakaním na stanovisko, sa v tejto veci sťažovať u predsedu Okresného súdu v Bardejove.

21...

22. Z horeuvedených dôvodov Sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd Slovenskej republiky... veci samej vyhovel tejto sťažnosti v zmysle § 53, ods. 2, tohto zákona, nakoľko protiprávny stav trvá 20 (slovom dvadsať rokov).

Sťažovatelia od Ústavného súdu Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené fakty navrhujú priznať im primerané finančné zadostučinenie vo výške 12.000,- € (slovom dvanásťtisíc EUR) a to každý jeden z nich.

Takto uplatnenú sumu primeraného zadostučinenia odôvodňujú tým, že právna neistota Porušovateľom udržiavaná na ich strane trvá od roku 1996 dodnes, táto im spôsobila nielen veľkú materiálnu, ale i psychickú nemateriálnu ujmu, a to nielen im, ale aj celej ich rodine, ktorí sú z tohto vek trvajúceho konania psychicky preťažovaní až depresívny, i z toho dôvodu, že sa ich dôkazná sila týmto stavom dostáva do núdze, lebo napr. zomrela priama svedkyňa [REDACTED] dňa 11.2.2009, vlastníčka susedného domu [REDACTED], ktorá priebežne sledovala a mala prehľad o správaní sa

žalovaných počas výstavby, dňa 26.01.1996 oznámila fakt poškodenia domu, ktorý sa i potvrdil a bol premietnutý do Dohody z 27.1.1996, i po poškodení, i po uplynutí lehoty 30.06.1996 až po odstránenie domu [REDAKOVANÉ], v jeseni 2002 a Sťažovateľov informovala o udalostiach. Rovnako u ostatných vo veci dodnes navrhovaných svedkov a odborne spôsobilých osôb, ktorých toto neúmerne plynutie času otravuje, i výsmechu, že tak právne, skutkovo a dôkazovo Sťažovateľom svedčiacemu nároku, konanie o ňom môže u Porušovateľa trvať tak dlho 20 rokov.

Zarážajúcim je i fakt, že napriek dvojnásobným záverom a usmerneniu Krajského súdu v Prešove o právnom základe, k čomu smerovať ďalší postup v konaní a z toho ustáliť výšku náhrady škody a o tej rozhodnúť, i o inej ujme zo straty na tržnej hodnote Porušovateľ naďalej postupoval procesne spôsobom v opaku nasvedčujúcim ústretovosť žalovaným, ktorým z dôkaznej núdze vykonštruovaným nepravdám, obštrukciám vyhovoval, ako aj ich návrhom vypočúť svedkov, ktorí zjavne odmietali vypovedať v ich záujme a ich prospechu, čo prejavovali tým, že sa na pojednávania nedostavovali, pričom návrhy Sťažovateľov nerešpektoval, alebo odmietol vykonať.

Javí sa byť tento postup až s morbidným záverom, ako kalkulácia s možnou životnosťou u Sťažovateľov a po ich prípadnom zániku z vyššej moci, následné jednoduché rozhodnutie vo veci k prospechu žalovaných, lebo nik ďalší už vecne informovaný a proti nepravdivým tvrdeniam žalovaných obrany schopný nemusí byť.

23. Sťažovateľka v 2. rade tiež zároveň žiada, aby Ústavný súd Slovenskej republiky zaviazal Okresný súd Bardejov k úhrade jej trov konania a právneho zastúpenia v rozsahu procesných úkonov, i nákladov spojených s uplatňovaním základného práva Sťažovateľky v 2. rade na Ústavnom súde Slovenskej republiky, k rukám jej právneho zástupcu...

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Sťažovateľ v 1. rade a Sťažovateľka v 2. rade navrhujú, aby Ústavný súd Slovenskej republiky prijal tento [nález, pozn.]

1. Základné právo sťažovateľa v 1. rade upravené čl. 48, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp.zn. 7C/697/1996 a 4C/10/2011, porušené bolo;

2. Základné právo sťažovateľky v 2. rade upravené čl. 48, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp.zn. 7C/697/1996 a 4C/10/2011, porušené bolo;

3. Okresnému súdu Bardejov sa prikazuje, aby vo veci sp.zn. 4C/10/2011 konal bez zbytočných prietáhov;

4. Sťažovateľovi v 1. rade priznáva finančné zadostučinenie 12.000,- €, (slovom dvanásťtisíc EUR), ktoré je okresný súd Bardejov povinný vyplatiť sťažovateľovi v 1 rade do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia - nálezu;

5. Sťažovateľke v 2. rade priznáva finančné zadostučinenie 12.000,- €, (slovom dvanásťtisíc EUR), ktoré je okresný súd Bardejov povinný vyplatiť sťažovateľke v 2. rade do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia – nálezu.

6. Sťažovateľke v 2. rade priznáva trovy konania a právneho zastúpenia vo výške 363,79 € (2x úkon - príprava a prevzatie a spísanie ústavnej sťažnosti = 2x 143,00 € + 2x paušál 8,58 € + DPH 20% = 60,63 €), ktoré je okresný súd Bardejov povinný vyplatiť k rukám jej právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia - nálezu.»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. 1 SprO 2050/2017 z 10. novembra 2017, ku ktorému bolo pripojené vyjadrenie zákonného sudcu. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„... Na výzvu Ústavného súdu zo dňa 26. októbra 2017 číslo II. ÚS 612/2017-21 predkladám nasledujúce vyjadrenie:

1/ skutková a právna zložitosť sporu:

...V danom prípade šlo o skutkovo a právne zložitejšiu vec, vzhľadom na rozsah a predovšetkým komplikovanosť spisového materiálu, opakované procesné a dôkazné návrhy žalobcov, si vec vyžadovala dlhší časový priestor na naštudovanie.

2/... Prehľad všetkých procesných úkonov vo veci od podania návrhu na začatie konania dosiaľ, tvorí prílohu toto vyjadrenia.

3/ prietáhy, ktoré podľa názoru súdu spôsobili sťažovatelia:

Samotný procesný postup žalobcov, ktorí vyžadovali vykonanie opakovaného kontrolného znaleckého dokazovania, výsluch početného množstva svedkov a po dvadsiatich rokoch trvania sporu predkladali a označovali nové dôkazy s odôvodnením, že objektívne nemohli tieto dôkazy za dvadsať rokov predložiť (na pojednávaní konanom dňa 19.04.2016, resp. dňa 03.05.2016).

4/ prietahy, ktoré boli spôsobené súdom:

Ústavný súd uznesením zo dňa 20. mája 2015 spisová značka I. ÚS 235/2015 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], žalovaných v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod spisovou značkou 4C/10/2011, ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 Ústavy, pričom Ústavný súd svojím Nálezom zo dňa 18. novembra 2015 číslo konania I. ÚS 235/2015-30 okrem iného rozhodol o tom, že uvedené základné právo označených sťažovateľov postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod spisovou značkou 4C/10/2011 (pôvodne pod spisovou značkou 7C/697/1996) porušené bolo.

Z odôvodnenia citovaného Nálezu okrem iného konštatoval právnu a faktickú zložitosť danej právnej veci a čiastočne sa zhodol s vyjadrením Okresného súdu Bardejov k podanej sťažnosti o tom, že uvedení sťažovatelia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako aj ich právny zástupca, sa pričínili na zbytočných prietahov vo veci spisová značka 4C/10/2011.

Ako to vyplýva z pripojeného prehľadu procesných úkonov, mám za to, že vo veci od vydania Nálezu Ústavným súdom zo dňa 15. novembra 2015 číslo konania I. ÚS 235/2015-30, Okresný súd Bardejov postupoval v konaní vedenom pod spisovou značkou 4C/10/2011 bezprietahovo so zameraním na urýchlené rozhodnutie vo veci samej; zo strany Okresného súdu Bardejov nevznikli v konaní od uvedeného momentu relevantné prietahy.

5/ pre účely ústavnej sťažnosti žalobcov uvádzam tieto okolnosti, hodné náležitej pozornosti:

a/ Vo veci bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 03.05.2016 číslo konania 4C/10/2011-506 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.09.2017 číslo konania 23Co/172/2016-567.

b/...

c/ Sťažovatelia sami spomaľovali samotnú dĺžku celého konania, a to svojimi procesnými návrhmi (návrhy na vykonanie kontrolného znaleckého posudku, navrhovanie početného množstva svedkov, predkladanie a označovanie nových dôkazov s odôvodnením, že objektívne nemohli tieto dôkazy za dvadsať rokov predložiť (na pojednávaní konanom dňa 19.04.2016, resp. dňa 03.05.2016).

d/ Vo veci bolo potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie, opakovane bolo vykonávané viacnásobné znalecké dokazovanie, vypočúvanie veľkého počtu svedkov a to aj dožiadanými súdmi; poznamenávam, že súd úkony vo veci nevykonáva iba nariadením pojednávania a samotným pojednávaním, ale tiež inou činnosťou, napr. zhromažďovaním dôkazov, študovaním spisového materiálu a pod. Okrem toho celková dĺžka konania bola ovplyvnená aj správaním samotného sťažovateľa, ako už bolo skôr uvedené.

Ako okolnosť hodnú osobitného zreteľa je nevyhnutné viesť aj opakované personálne zmeny a s tým súvisiace enormné pracovné zaťaženie konajúcich zákonných sudcov. Poukazujem na to, že Okresný súd Bardejov bol a je dlhodobo ovplyvňovaný veľkou fluktuáciou sudcov (začala v roku 2005 a pokračovala naposledy odchodom z výkonu dvoch sudcov v roku 2016) a s tým spojenou častou personálnou zmenou, keď len v období posledných 7 rokov z výkonu odišlo 11 sudcov (starobný dôchodok, prerušenie výkonu funkcie sudcu, vzdanie sa funkcie sudcu, preloženie na iný súd vrátane na súd vyššieho stupňa, nástup na materskú dovolenku), avšak na Okresný súd Bardejov prišlo do výkonu len 6 sudcov) a takto sa nevybavené veci po odchodoch sudcov neustále prerozdeľovali medzi sudcov vo výkone, ktorým sa tým navyšovali počty nevybavených vecí (vrátane JUDr. Milana Majerníka, PhD.), pričom sa im neustále navyšoval aj nový nápad. Nemožno opomenúť aj to, že v danom prípade ide o skutkovo zložitejšiu a náročnejšiu vec.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, predovšetkým vzhľadom na to, že vo veci vedenej na Okresnom súde Bardejov pod spisovou značkou 4C/10/2011 bolo už právoplatne rozhodnuté, s poukázaním na charakter veci a aj procesný postup žalobcu, komplikovaný a rozsiahly spisový materiál, mám za to, že právo sťažovateľov na prejednanie veci bez zbytočných prietahov nebolo postupom Okresného súdu Bardejov od vydania Nálezu Ústavného súdu zo dňa 15. novembra 2015 číslo konania I. ÚS 235/2015-30, porušené a v súvislosti s tým nemajú právo na finančné zadosťučinenie, ani na náhradu trov právneho zastúpenia v súvislosti s konaním vedeným na Ústavnom súde pod spisovou značkou II. ÚS 612/2017.

Oznamujem Vám, že netrvám na tom, aby Ústavný súd konal o veci samej na verejnom ústnom pojednávaní a súhlasím s upustením od verejného ústneho pojednávania.“

3.1 Zákonný sudca vo svojom vyjadrení popísal chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní, ktorá je relevantná v období od 18. novembra 2015, pretože ústavný súd v uvedený deň nálezom č. k. I. ÚS 235/2015-30 vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal, aby okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 4 C 10/2011 konal bez zbytočných prietahov, sťažovateľom priznal finančné zadost'učinenie každému v sume po 3 000 €, ako i náhradu trov právneho zastúpenia. Okresný súd postupoval v napadnutom konaní po vydaní uvedeného nálezu ústavného súdu takto:

„... Žalobou podanou na súde dňa 20.08.1996 a upravenou na pojednávaní dňa 05.10.2000 sa žalobcovia voči žalovaným domáhali náhrady škody vo výške 3.319,39 € spolu s 19,5 % úrokom z omeškania ročne od 01.07.1996 do zaplataenia ušlého zisku vo výške 3.319,39 € spolu s 17 % úrokom z omeškania ročne od 01.07.1996 a 30 % zo škody, ktorá bude zistená na základe znaleckého posudku, ako aj náhrady trov konania...

- dňa 05.10.2015 tunajší súd uznesením priznal znalcovi znalečné vo výške 381,52 €,

- dňa 23.10.2015 bolo súdu doručené odvolanie znalca proti uzneseniu zo dňa 05.10.2015,

- dňa 12.11.2015 proti uzneseniu zo dňa 05.10.2015 podal odvolanie aj žalobca v 2. Rade,

- dňa 01.02.2016 bol daný pokyn vyššieho súdneho úradníka na doručovanie odvolania znalca stranám sporu spolu so znaleckým posudkom,

- dňa 11.02.2016 bola vec pridelená sudcovi tunajšieho súdu JUDr. Milanovi Majerníkovi, PhD. (prezidentom vymenovaný dňa 9.2.2016),

- dňa 12.02.2016 znalec doručil súdu kópiu znaleckého posudku č. 20/2015 s vyúčtovaním,

- dňa 25.02.2016 bol daný pokyn sudcu na doručenie znaleckého posudku na vyjadrenie právneho zástupcovi žalovaných,

- dňa 08.03.2016 bol konajúcim sudcom nariadený termín pojednávania na deň 19.04.2016, zároveň vyzval strany sporu na oznámenie, či je medzi nimi priestor na zmierlivé riešenie sporu,

- dňa 10.03.2016 tunajší súd uznesením právoplatným dňa 15.04.2016 prvým výrokom zrušil uznesenie zo dňa 05.10.2015, druhým výrokom priznal znalcovi znalečné

vo výške 579,85 €, a tretím výrokom upravil účtáreň tunajšieho súdu priznané znalečné vyplatiť znalcovi,

- dňa 17.03.2016 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných k znaleckému posudku a stanovisko k možnosti mimosúdneho riešenia sporu,

- dňa 14.04.2016 bolo súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcu v 1. rade k znaleckému posudku,

- dňa 15.04.2016 bolo súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcu v 2. rade k znaleckému posudku,

- dňa 19.04.2016 sa konalo pojednávanie s tým, že ďalšie pojednávanie bolo odročené na deň 03.05.2016 za účelom výsluchu znalca,

- dňa 26.04.2016 na pokyn sudcu bol predvolaný znalec na deň 03.05.2016,

- dňa 27.04.2016 právny zástupca žalovaných predložil vyjadrenie k vyjadreniu žalobcu v 2. rade a k listinným dôkazom, ktoré boli predložené na pojednávaní dňa 19.04.2016,

- dňa 29.04.2016 sudca udelil súhlas znalcovi na použitie osobného motorového vozidla za účelom presunu z Prešova do Bardejova a späť na pojednávanie dňa 03.05.2016,

- na pojednávaní konanom dňa 03.05.2016 súd rozhodol rozsudkom vo veci samej,

- dňa 06.05.2016 bolo súdu doručené vyúčtovanie trov konania právneho zástupcu žalovaných, toho istého dňa bolo doručené vyúčtovanie trov konania aj právneho zástupcu žalobcu v 1. rade, vyúčtovanie znalečného,

- dňa 09.05.2016 bolo súdu doručené vyúčtovanie trov konania právneho zástupcu žalobcu v 2. rade,

- dňa 22.07.2016 právny zástupca žalobcu v 1. rade doručil súdu odvolanie proti rozsudku zo dňa 03.05.2016,

- dňa 28.07.2016 na pokyn súdnej tajomníčky bolo odvolanie právneho zástupcu žalobcu v 1. rade zaslané na vyjadrenie právneho zástupcovi žalobcu v 2. rade a právneho zástupcovi žalovaných, toho istého dňa súdna tajomníčka uznesením vyrubila súdny poplatok za podané odvolanie žalobcovi v 1. rade,

- dňa 15.08.2016 právny zástupca žalovaných doručil súdu vyjadrenie k odvolaniu proti rozsudku zo dňa 03.05.2016, toho istého dňa doručil súdu odvolanie proti rozsudku zo dňa 03.05.2016 aj právny zástupca žalobcu v 2. rade,

- dňa 26.08.2016 na pokyn súdnej tajomníčky boli vyjadrenia k odvolaniam zasielané stranám sporu, toho istého dňa súdna tajomníčka uznesením vyrubila súdny poplatok za podané odvolanie žalobcovi v 2. rade,

- dňa 08.09.2016 právny zástupca žalovaných doručil súdu vyjadrenie k odvolaniu žalobcu v 2. rade proti rozsudku zo dňa 03.05.2016,

- dňa 08.09.2016 súdna tajomníčka uznesením vyrubila žalovaným súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisu podania a zároveň doručovala vyjadrenia k odvolaniam stranám sporu,

- dňa 28.09.2016 bola vyhotovená predkladacia správa a spis zaslaný Krajskému súdu v Prešove,

- dňa 14.09.2017 bol konajúcim predsedom senátu nariadený termín pojednávania na deň 20.09.2017,

- dňa 20.09.2017 odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu vo veci samej.“

4. Právny zástupca sťažovateľov na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu a zákonného sudcu ani na opakovanú výzvu ústavného súdu nereagoval, ústavnému súdu iba listom z 2. marca 2018 oznámil: „... súhlasím s upustením od nariadenia a vykonania ústneho pojednávania... v tejto veci.“

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj so zapožičaným súvisiacim spisom dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

6. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov okresného súdu v napadnutom konaní, ktorá je uvedená v bode I/3.1 tohto nálezu, možno konštatovať, že tieto skutkové okolnosti sa spornými nestali, keďže ani sťažovatelia vo svojom oznámení z 2. marca 2018 nemali námietky proti takto opísanému skutkovému stavu. Rovnaké relevantné skutočnosti zistil aj ústavný súd z obsahu súvisiaceho spisu, preto pri posudzovaní napadnutého konania z týchto vychádzal, avšak opomenul duplicitné opísanie týchto úkonov.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 10/2011 v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. I. ÚS 235/2015-30 z 18. novembra 2015 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd poznamenáva, že sťažovatelia vo svojej sťažnosti opakovane napadli *celý postup* konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 10/2011 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 7 C 697/1996) a vôbec *neuviedli*, že vo vzťahu k napadnutému konaniu už bol vydaný nález č. k. I. ÚS 235/2015-30 z 18. novembra 2015, avšak túto skutočnosť ústavný súd zistil po prijatí veci na ďalšie konanie, a preto predmet svojho posúdenia musel obmedziť iba na obdobie po právoplatnosti uvedeného nálezu.

Ústavný súd tiež poznamenáva, že (ako to z chronológie úkonov uvedených v bode I/3.1 tohto nálezu vyplýva) v čase rozhodovania ústavného súdu o predmetnej sťažnosti už napadnuté konanie bolo právoplatne skončené.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

10. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

11. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

11.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd (rovnako, ako aj predtým vo svojom náleze č. k. I. ÚS 235/2015-30) konštatuje, že predmetom napadnutého konania pred okresným súdom je rozhodovanie o zaplatenie sumy 3 319 € s prísl. z titulu náhrady škody, pretože v časti nároku sťažovateľov z titulu ušlého zisku bolo konanie právoplatne zastavené už v roku 2011. Vzhľadom na nutnosť znaleckého dokazovania a kontrolného znaleckého dokazovania možno napadnuté konanie považovať po skutkovej stránke za zložitejšie. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, ktorá sa osobitne nelíši od obdobných konaní tohto druhu.

11.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúvanom období, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietáhom.

11.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 235/2015-30 z 18. novembra 2015

a predovšetkým poukazuje na to, že posudzované konanie bolo na okresnom súde skončené rozsudkom z 3. mája 2016, teda preskúmané konanie pred okresným súdom trvalo iba takmer pol roka. Z prehľadu procesných úkonov (pozri bod I/3.1 tohto nálezu) vyplýva, že okresný súd po právoplatnosti nálezov ústavného súdu č. k. I. ÚS 235/2015-30 z 18. novembra 2015 konal vo veci priebežne, vyhlásil vo veci rozsudok, ktorý už nadobudol aj právoplatnosť.

12. Ústavný súd konštatuje, že ochrana poskytnutá sťažovateľom nálezom č. k. I. ÚS 235/2015-30 v okolnostiach danej veci bola efektívna, pretože po jeho doručení okresnému súdu uvedený prvostupňový súd o žalobnom návrhu sťažovateľov rozhodol po necelých šiestich mesiacoch.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nebolo možné z hľadiska komplexného posúdenia inkriminovaného konania považovať postup okresného súdu v ňom za porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

14. Z uvedených dôvodov a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezov.

15. Sťažovatelia okrem vyslovenia porušenia označených práv navrhli, aby ústavný súd svojím rozhodnutím prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, a domáhali sa aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a trov právneho zastúpenia.

V zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. V zmysle odseku 4 citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedeného vyplýva, že tieto výroky sú viazané na vyhoviecie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že základné právo, ktorého porušenie sťažovatelia namietali, porušené nebolo, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní už podrobnejšie nezaoberal.

16. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému z účastníkov, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Keďže sťažovatelia v konaní neuspeli, nepripadalo do úvahy, aby im ústavný súd priznal náhradu trov konania.

17. Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2018